

Musiikkisatiiri Neuvostoliitto-Venäjän
hykerryttävästä ja surullisesta historiasta.

Markus Leikola

SUURI JA MAHTAVA

MARKUS LEIKOLA @ NTAMO
Nokkasiili, 2010
(yhdessä Saara Soisalon kanssa)
Juoksen kierrän saaren, 2011
Pieni eläinkirja, 2012
Sata mustelmaa, 2013
Pallomaapallo, 2014

© 2015 Markus Leikola & Delicate Services Oy

ISBN 978-952-215-621-1

TAITTO
Make Copies

KANSI
Eero Heikkinen

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2015
ntamo
www.ntamo.net

MARKUS LEIKOLA

SUURI
JA
MAHTAVA

MUSIIKKISATIIRI
NEUVOSTOLIITTO-VENÄJÄN
HISTORIASTA

NTAMO

LUKIJALLE

Suuri ja mahtava kertoo Neuvostoliiton ja Venäjän historian lokakuun vallankumouksesta tähän päivään musiikkisatiirin keinoin. Alussa on toivo paremmasta tulevaisuudesta, jota toivotaan myös lopussa. Mikä on muuttunut siinä välissä – ihminenkö? Mikään ei ole niin pravdaa, etteikö sen takaa pilkottaisi toinenkin todellisuus.

Henkilöitä ovat historian sankarit ja konnat, kuten Lenin, Trotski, Stalin, Gagarin, Gorbatshev, Jeltsin ja Putin. Sitovina elementteinä ovat Moskovaan haikailevat tshehovilaiset kolme sisarta. Näytelmän keskeisen tukirangan muodostaa musiikki, joka koostuu suomalaisille tutuista ja tunnistettavista ikivihreistä venäläis- ja neuvostosävelmistä. Vuosikymmenet vierivät hulvattomasta surkuhupaisan kautta traagiseen ja takaisin.

Näytelmän kantaesitys oli 15.10.2015 Musiikki-teatteri Kapsäkissä www.kapsakki.fi.

HENKILÖT ESIINTYMISJÄRJESTYKSESSÄ

Kolme sisarta Tshehovin samannimisestä näytelmästä:

MARIJA (MASHA) PROZOROVA, keskimmäinen, 25-vuotias

IRINA PROZOROVA, nuorin, 20-vuotias

OLGA (OLJA) PROZOROVA, vanhin, 28-vuotias, opettajatar

VLADIMIR ILJITSH ULJANOV (LENIN). Karismaattinen vallankumousjohtaja, kansankomissaarien neuvoston puheenjohtaja. Maanpaossa Zürichissä helmikuun vallankumouksen aikaan. Nousi Neuvostoliiton ensimmäiseksi johtajaksi, mutta sairasteli valtakautensa loppuajan. Kuoli 1924.

LEV DAVIDOVITSH BRONSTEIN (TROTSKI). Karismaattinen vallankumousjohtaja. Maanpaossa New Yorkissa helmikuun vallankumouksen aikaan. Ulkoasiain ja sota-asiaiden kansankomissaarin neuvostovallan alkuaikoina, Leninin kuoleman jälkeen Stalinin vastaisen opposition johtaja. Ajettiin maanpakoon ja kuoli Stalinin agenttien murhaamana Meksikossa 1940.

LEV BORISOVITSH KAMENEV. Vallankumouksen ydinjoukkoa. Venäjän neuvostojen ylin pomo marraskuussa 1917, apulaispääministeri 1923–26 ja Leninin viimeisten sairasteluaikojen vt. pääministeri 1923–24. Leninin kuoleman jälkeen tasapainoili Trotskin ja Stalinin välissä. Tuomittiin Stalinin näytösoikeudenkäynnissä ja teloitettiin 1937.

JOSIF VISSARIANOVITSH DZHUGASHVILI (Koba eli Stalin). Gruusialaissyntyinen vallankumousjohtaja. Keskitti vallan käsiinsä Leninin kuoleman jälkeen ja hallitsi Neuvostoliittoa hirmuvaltiaana 1927–1953 kuolemaansa asti. Hänen kaudellaan kommunistipuolueen ensimmäisestä sihteeristä eli pääsihteeristä tuli Neuvostoliiton todellinen johtaja.

LAZAR MOISEJEVITSH KAGANOVITSH. Yksi Stalinin ja Berijan lähimmistä apureista salaisessa poliisissa 20-luvulta 50-luvulle. Vaikutti Neuvostoliiton johdon välittömässä tuntumassa vuosikymmeniä, selvisi käsittämättömästi kaikista puhdistuksista ja muista vaiheista hengissä ja kupsahti vasta yli yhdeksänkymppisenä samaan aikaan kuin Neuvostoliittokin.

TROFIM DENISOVITSH LYSENKO. Työläistaustainen itseoppinut biologi, joka väitti että hankitut ominaisuudet periytyvät ja sai Stalinin suojattina niin arvostetun aseman, ettei kukaan uskaltanut väittää häntä vastaan. Lysenkon opit saivat 30-luvun alussa maatalouden pakkokollektivisoinnin ja sitä seuranneen nälänhädän säilyttäminä paenneita talonpoikia palaamaan viljelijöiksi. Säilytti auktoriteettinsa akateemikkona vielä Stalinin kuoltuakin.

NATASHA TROTSKI. Lev Trotskin vaimo, joka seurasi miestänsä maanpakoon Meksikoon.

NIKITA SERGEJEVITSH HRUSHTSHOV. Stalinin seuraaja Neuvostoliiton johdossa NKP:n pääsihteerinä 1953–64. Hänen kauttaan kutsutaan ”suojasääksi” ja silloin sallittiin arvostelu Stalinin kaudesta.

ANDREI DMITRIJEVITSH SAHAROV. Vetypommin keksijä, sittemmin toisinajattelija, rauhanaktivisti ja Nobel-palkinnon saaja.

LEONID ILJITSH BREZHNEV. Hrushtshovin seuraaja Neuvostoliiton johdossa NKP:n pääsihteerinä 1964–82. Hänen kauttaan kutsutaan pysähtyneisyyden kaudeksi. Brezhnevin opin mukaan mui-

den sosialistimaiden pysymistä ruodussa piti varjella tarvittaessa asevoimin ja hänen kaudellaan Neuvostoliitto miehitti sekä Tshekkoslovakian 1968 että Afganistanin 1979. Kritiikki järjestelmää kohtaan vaimennettiin jälleen Brezhnevin kaudella, vaikka pakkokeinojen valikoima ei pallannutkaan yhtä julmaksi kuin Stalinin kaudella.

JURI (JURA) ALEKSEJEVITSH GAGARIN. Kosmonautti, ensimmäinen ihminen avaruudessa 1961. Volodja Komarovin paras ystävä.

VLADIMIR (VOLODJA) MIHAILOVITSH KOMAROV. Kosmonautti, ensimmäinen ihminen, joka kuoli avaruudessa. Jura Gagarinin paras ystävä.

JURI ANDROPOV. NKP:n pääsihteeri lyhyen aikaa Brezhnevin jälkeen 1982–84, kunnes kuoli.

KONSTANTIN TSHERNENKO. NKP:n pääsihteeri lyhyen aikaa Andropovin jälkeen 1984–85, kunnes kuoli.

MIHAIL SERGEJEVITSH GORBATSHOV. NKP:n pääsihteeri Tshernenkon jälkeen, Neuvostoliiton presidentti. Käynnisti Brezhnevin kankean kauden jälkeen v. 1985 avoimuuspolitiikan, glasnostin, ja sosialistisen talouden uudistamisen, perestroikan,

Lenin

Mutta miten me selitetään, että tämä sosialismia?

Kohauttavat olkapäitään.

Lenin

Toisaalta...eihän kukaan tiedä, millainen sosialistinen yhteiskunta on. Ei ole mitään kokoonpano-ohjeita. Mehän voidaan tehdä siitä sellainen kuin halutaan.

Trotsky

Kunhan kansanviholliset pidetään aisoissa.

Torakan rapinaa näyttämön poikki.

Lenin

Mikä se oli?

Trotsky

Torakka, luulisin.

